

Kadernota 2020

Medemblik werkt aan overmorgen

28-5-2019

Deze Kadernota 2020 is een opstap om te komen tot een Programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023. In deze Kadernota schetsen wij de opgaves waar de gemeente Medemblik de komende jaren voorstaat. En, die de koers van de gemeente gaat bepalen. De raad gaf tijdens een themaraad belangrijke kaders mee voor deze Kadernota 2020. De themaraad organiseerde het college op 13 mei 2019.

Voorwoord

Vanuit de driehoek burgemeester, griffier, gemeentesecretaris is het initiatief genomen om te investeren in de rol duidelijkheid en rolvastheid van raad, college en organisatie. Dit met als doel om te komen tot een optimaal openbaar bestuur. Na diverse gesprekken met en in bijeenkomsten van raads- en commissieleden, presidium, college en organisatie zijn we nu daadwerkelijk op weg. Om focus aan te brengen zijn we gestart met de rollen in de Planning & Control cyclus. Het eerste document in deze cyclus is telkens de Kadernota. We zijn met deze Kadernota met elkaar een experiment gestart. Wij realiseren ons dat wij daarmee op zoek zijn naar een juiste vorm en werkwijze om de rol duidelijkheid in te vullen. Nadrukkelijk onderdeel van dit experiment is dan ook om steeds even stil te staan en te evalueren of we nog op de goede weg zijn. We werken langs meerdere lijnen om invulling te geven aan de rol duidelijkheid van alle betrokkenen in het gemeentelijk domein. Denk daarbij aan de ontwikkeling van participatie en, in dit geval, aan de ontwikkeling van de Planning en Control instrumenten.

Voorafgaand aan deze Kadernota, die mede tot stand is gekomen met de uitkomsten van de themaraad, heeft het college aan de (leden van de) gemeenteraad gevraagd om kaders, die een opdracht vormen, aan het college te geven. In deze kadernota, die het eerste product is op weg naar de begroting 2020, hebben wij uw kaders opgenomen. Onze vraag is er dan ook op gericht om van u te vernemen of deze kaderstelling op een juiste wijze is verwerkt. Met de behandeling van dit document geeft u uitvoering aan zowel uw kaderstellende als controlerende rol. Op basis van de vastgestelde kaders leggen wij u bij de begroting in het najaar beleidskeuzes voor.

Wij zijn zeer benieuwd naar uw reactie.

Namens de driehoek,
Frank Streng

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
1. Inleiding.....	3
2. Koers van de gemeente 2020 - 2023	5
2.1 Roos van leefbaarheid.....	5
2.2 Dilemma's aan de hand van 6 stellingen.....	7
3. Autonome ontwikkelingen	10
4. Onze opgaven	11
4.1 Openbare ruimte	11
4.2 Zorg en Welzijn.....	12
4.3 Duurzaam Medemblik.....	13
4.4 Economie	14
4.5 Kernen.....	15
4.6 Organisatie.....	16

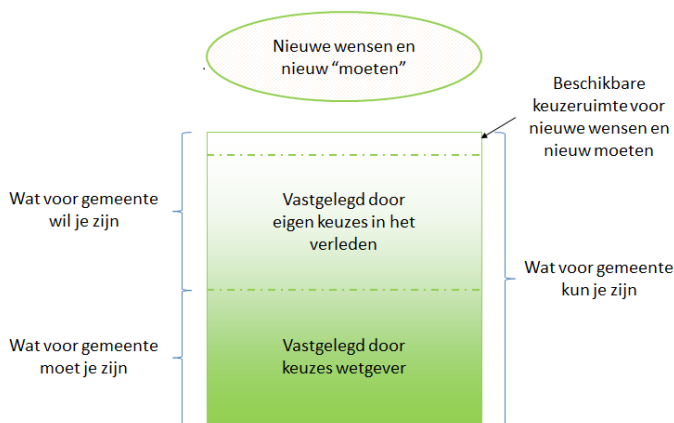
1. Inleiding

Medemblik werkt aan overmorgen. Dat is het motto voor deze Kadernota. De keuzes die we vandaag maken beïnvloeden niet alleen deze raadsperiode. Zij zijn ook bepalend voor de ruimte en mogelijkheden voor onze kinderen en kleinkinderen. Vanuit dit inzicht geven we richting aan de koers van onze gemeente.

Voor u ligt de Kadernota 2020. Deze nota bevat de kaders voor de begroting. Deze kaders worden bepaald door:

1. Wat voor gemeente kunnen we zijn (wat is financieel haalbaar)?
2. Wat voor gemeente moeten we zijn (wat zijn onze wettelijke taken)?
3. Wat voor gemeente willen we zijn (welke accenten willen we aanbrengen)?

Kunnen, moeten en willen

a. Wat voor gemeente kunnen we zijn?

Wat voor gemeente kunnen we zijn? Dit wordt in de basis vooral bepaald door de bestedingsruimte die je als gemeente hebt. Voor een groot deel bepaald het Rijk deze. 70% van onze inkomsten krijgen we van het Rijk. Bijstellingen in de bijdrage van het Rijk hebben een forse invloed op onze bestedingsruimte. Daarnaast vormen de lokale heffingen en belastingen andere belangrijke inkomstenbronnen.

b. Wat voor gemeente moeten we zijn?

Een deel van wat je als gemeente kunt zijn bepaalt het Rijk met wet- en regelgeving. Hierin zit, behoudens vorm en niveau van service, weinig speelruimte.

c. Wat voor gemeente willen we zijn?

De keuzeruimte in 'welke gemeente we willen zijn' bepaalt de ruimte die resteert tussen wat je kunt zijn en wat je moet zijn. In hoeverre deze ruimte ook vrij besteedbaar is hangt mede af van de keuzes die in het verleden zijn gemaakt. Investerings in bijvoorbeeld maatschappelijk vastgoed leggen voor 40 jaar beslag op een deel van de keuze ruimte in de begroting.

De keuzes die we maken in deze categorie bepalen de geur en kleur van onze gemeente. Hiermee kunnen we aansluiten op de wensen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Ook kunnen we ons hiermee onderscheiden van andere gemeenten en regio's.

Bestedingen die hieruit voortvloeien, bepalen nadrukkelijk de ruimte en mogelijkheden voor de periode die verder ligt dan deze raadsperiode.

Tijdens de themabijeenkomst op 13 mei gaf u inzicht in de manier waarop u kleur en richting wil geven aan de koers van onze gemeente. Deze inzichten verwerkten we in deze Kadernota.

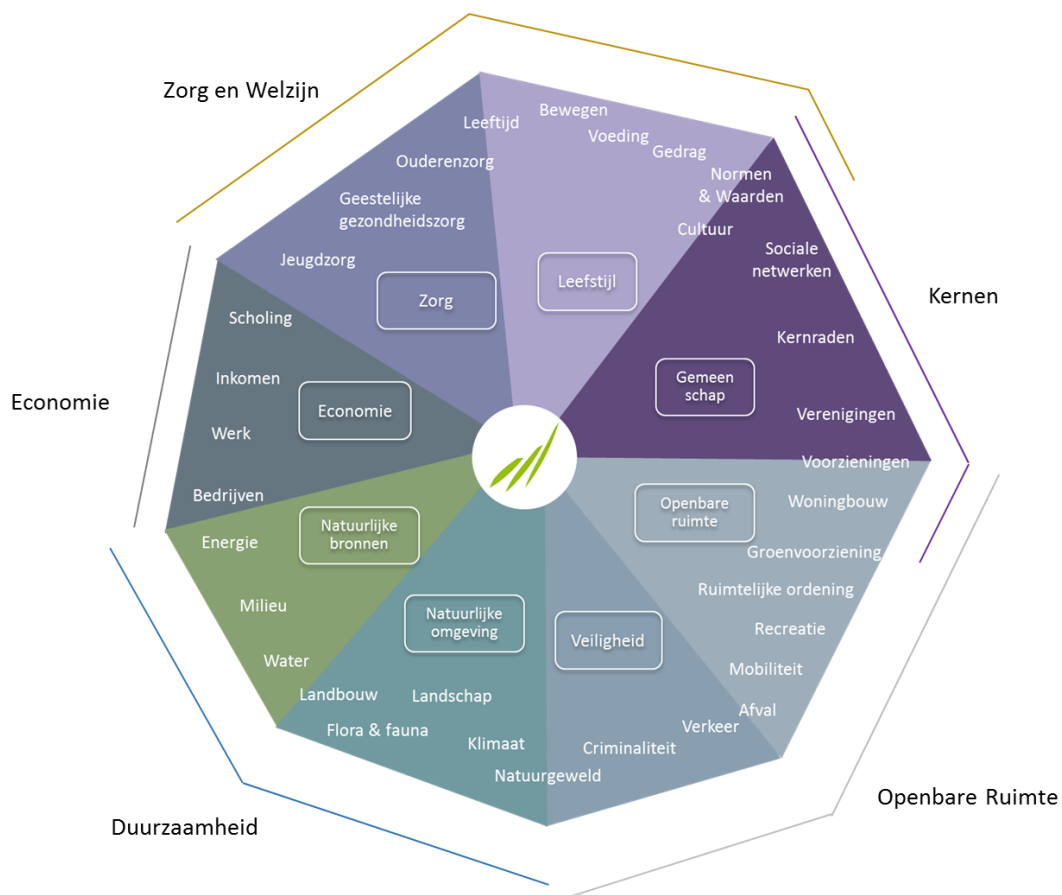
2. Koers van de gemeente 2020 - 2023

Op 13 mei vond de themaraad plaats over de Kadernota 2020. Partijen gingen daar in gesprek over de financiële koers van de gemeente Medemblik. Het college organiseerde deze bijeenkomst en gaf inzicht in de opgaven. De opgaven beschrijven we verderop in deze nota.

Aan de hand van onder meer de roos van leefbaarheid konden partijen aangeven waar zij hun fiches en daarmee hun prioriteiten op in willen zetten. Ook konden raadsleden stemmen op een 6-tal stellingen. De uitkomsten van deze themaraad gebruiken we bij het opstellen van de programmabegroting 2020. In dit hoofdstuk geven we weer welke richting de raad wenst.

2.1 Roos van leefbaarheid

Om op een evenwichtige manier naar onze opgaves en uitdagingen te kijken maken we gebruik van de roos van leefbaarheid. Dit model laat zien met welke aandachtsgebieden we als gemeente te maken hebben. Het hart van dit model vormen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Voor hen zijn we elke dag aan het werk!

In de roos van leefbaarheid onderscheiden we een aantal aandachtsgebieden. In onderstaand overzicht laten we zien welke programma's van de Programmabegroting deze beïnvloeden:

Aandachtsgebied	Programma
Zorg en Welzijn	Programma 2: Samen leven en ondersteuning
Economie	Programma 3: Wonen, werken en recreëren
Duurzaamheid	Programma 3: Wonen, werken en recreëren
Openbare ruimte	Programma 3: Wonen, werken en recreëren
Kernen	Programma 2: Samen leven en ondersteuning

Daarbij maken we de volgende opmerkingen:

- De aandachtsgebieden van de roos vallen uiteen in een aantal onderdelen. Ook onze programmabegroting kent verschillende onderdelen, taakvelden genoemd. De onderverdeling van de roos komen niet overeen met de taakverdeling uit de programmabegroting. Een vergelijking tussen beide kunnen we niet maken.
- U mist in bovenstaand overzicht Programma 1: dienstverlening en organisatie. Dit programma ondersteunt de andere programma's. Met andere woorden, zonder dienstverlening aan onze inwoners en zonder onze organisatie kunnen we de doelstellingen van programma 2 en 3 niet waarmaken.
- Daarnaast ziet u dat we het aandachtsgebied duurzaamheid toerekenen aan programma 3. Dit terwijl de raad duurzaamheid benoemde als programma-overstijgend thema in onze Programmabegroting. Dit betekent dat het alle programma's beïnvloedt. De deelgebieden van duurzaamheid in de roos van leefbaarheid betreffen echter alleen programma 3. Tenslotte vallen onder de 3 programma's een aantal taakvelden. Deze verschillen met de aandachtsgebieden van de roos van leefbaarheid.

Resultaten spelrondes

Tijdens de themaraad ontvingen de partijen 10 fiches per zetel/raadslid. Zo ontving een partij met 6 zetels in totaal 60 fiches en een partij met 1 zetel 10 fiches om te verdelen. Door de afwezigheid van één partij waren er in totaal 260 fiches in het spel. We vroegen de partijen de fiches te verdelen over de aandachtsgebieden van de roos van leefbaarheid. Hieronder laten we de uitkomsten van de eerste stemrondes zien. En, lichten we deze nader toe.

Gebieden	Totaal	%
Zorg en Welzijn	65	25%
Zorg	46	18%
Leefstijl	19	7%
Economie	37	14%
Duurzaamheid	46	18%
Natuurlijke omgeving	16	6%
Natuurlijke bronnen	30	12%
Openbare ruimte	81	31%
Openbare ruimte	59	23%
Veiligheid	22	8%
Kernen	31	12%
Totaal	260	100%

Uit de inleg maken we op dat:

- Er een grote spreiding is van fiches over de verschillende aandachtsgebieden.
- Een kwart van de fiches gaat naar Zorg en Welzijn. Dit aandachtsgebied kent een onderverdeling in Zorg en Leefstijl. Zorg valt uiteen in jeugdzorg, geestelijke gezondheid en ouderenzorg. Wat opvalt is dat partijen inzetten op dit gehele aandachtsgebied.
- Naar Economie gaat 14% van de inzet. Partijen zetten hier specifiek in op bedrijven en werk.
- 18% van de inzet gaat naar Duurzaamheid. Duurzaamheid is onderverdeeld in natuurlijke omgeving en natuurlijke bronnen. Partijen zetten op beide in. Bij natuurlijke omgeving zien we dat partijen fiches inzetten op de deelonderwerpen klimaat, landschap, landbouw en flora en fauna.
- Binnen het aandachtsgebied Openbare ruimte zetten partijen de meeste fiches in op woningbouw en veiligheid. Openbare ruimte krijgt met 31% de meeste inzet.
- Het aandachtsgebied Kernen krijgt 12% van de inzet. De meeste fiches gingen daarbij naar cultuur, verenigingen en gemeenschap.

In stemronde 2 vroegen we raadsleden om 20% te korten op de inleg van de eerste ronde. De uitkomsten van de stemronde vindt u in het volgende overzicht.

Gebieden	Totaal	%
Zorg en welzijn	57	27%
Zorg	41	20%
Leefstijl	16	8%
Economie	27	13%
Duurzaamheid	38	18%
Natuurlijke omgeving	16	8%
Natuurlijke bronnen	22	11%
Openbare ruimte	63	30%
Openbare ruimte	47	23%
Veiligheid	16	8%
Gemeenschap	23	11%
Totaal	208	100%

Het valt op dat de verhouding van het aantal fiches over de aandachtsgebieden niet veel verschuift. Partijen kiezen ervoor om een algemene korting per aandachtsgebied toe te passen. En, geen korting op specifieke aandachtsgebieden.

2.2 Dilemma's aan de hand van 6 stellingen

We vroegen de raadsleden ook te stemmen op een aantal dilemma's. Hieronder leest u de uitkomsten per stelling.

Stelling 1:

Als er onvoldoende ruimte blijkt om elke kern te voorzien van een dorps huis en een school willen we dan kijken naar gebiedsgerichte oplossingen?

Uitkomsten:

- 16 stemmen voor, 4 stemmen tegen.
- Er liggen openingen om met de raad hierover in gesprek te gaan. Wel met de nodige nuancering.

Stelling 2:

Als we door de steeds hoger wordende bouwkosten nu niet binnen budget kunnen bouwen, zijn we dan bereid het bouwen uit te stellen tot een gunstiger periode?

Uitkomsten:

- 8 stemmen voor, 11 stemmen tegen.
- We houden vast aan het budget. Mocht het daarmee niet lukken dan is er de opening om met de raad het gesprek aan te gaan om het programma van eisen aan te passen. Ook kan uitstellen van de investering worden overwogen.

Stelling 3:

Als blijkt dat er door het opnemen van alle wensen de komende jaren geen financiële bewegingsruimte meer is, zijn we dan bereid wensen te laten vallen.

Uitkomsten:

- 20 stemmen voor, 0 stemmen tegen.
- De raad is gezien de uitkomst bereid om wensen te laten vallen.

Stelling 4:

De tekorten in het sociale domein blijken structureel te zijn. Nemen we dit nadeel dan nu op als structurele post in onze begroting en heroverwegen we andere besluiten om dit mogelijk te maken?

Uitkomsten:

- 7 stemmen voor, 13 stemmen tegen.
- De raad wil niet dat het tekort op het sociaal domein ten koste gaat van andere wensen en voorzieningen. De raad kiest ervoor om dit structurele tekort incidenteel op te lossen. Daarnaast verwachten raadsleden ook dat het Rijk met een financiële oplossing komt.

Stelling 5:

Als er onvoldoende financiële ruimte blijkt voor een tweede sporthal in Wognum is de raad dan bereid dit te financieren door een OZB verhoging van minimaal 2% plus inflatie?

Uitkomsten:

- 3 stemmen voor, 17 stemmen tegen.
- Voor het verhogen van de belastingopbrengsten voor de tweede sporthal Wognum is geen draagvlak.

Stelling 6.

Ongedekte raadsbesluiten gedurende het jaar kunnen leiden tot een financieel dilemma bij de begroting. Willen we dit voorkomen door een integrale afweging bij het vaststellen van de begroting?

Uitkomsten:

- 16 stemmen voor, 4 stemmen tegen.
- De uitslag is duidelijk, daarmee spreekt de raad uit dat we af willen van ongedekte raadsbesluiten. De wens om hier een uitzondering op te maken is wel aanwezig.

3. Autonome ontwikkelingen

Welke ontwikkelingen zien we?

De economie in Nederland groeit nog steeds. Hier profiteert onze landelijke gemeente van. De agrarische sector, toerisme en het midden en kleinbedrijf (MKB) zijn belangrijke pijlers onder onze economie. Het aantal banen groeit nog steeds. Het aantal bijstandsccliënten daalt, ondanks de extra instroom van statushouders.

En hier zien we ook meteen de kanttekening van de huidige economische situatie. Ondernemingen vinden het steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken. Dit personeel verdient adequate huisvesting, dit is een lokale en regionale uitdaging. Ook voor ons als gemeente is het steeds moeilijker om aan gekwalificeerd personeel te komen. We zien schaarste in grondstoffen wat resulteert in prijsverhogingen die ondernemingen doorrekenen. Onze budgetten en kredieten staan daarmee onder druk.

Wanneer het goed gaat met Nederland gaat het goed met de portemonnee van het Rijk. Het Rijk geeft minder geld uit. Als het Rijk minder uitgeeft, ontvangen we ook minder geld. Dit omdat de hoogte van de algemene uitkering is gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. In de meerjarenraming hebben we met dit nadeel nog geen rekening gehouden. 70% van onze inkomsten ontvangen we van het Rijk.

Onderhandelingen vinden op dit moment plaats over een nieuwe CAO-gemeentepersoneel. Deze werkt terug naar 1 januari 2019 en beïnvloedt daarmee de nieuwe begroting. 30% van onze budgetten zijn loongevoelig. Dit geldt natuurlijk voor ons personeelsbudget, maar ook voor de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen.

Welke uitgangspunten hanteren we voor de nieuwe begroting?

Rekening houdend met deze ontwikkelingen hanteren we de volgende percentages:

- Voor loonstijgingen 5%.
- Voor prijsstijging 2%.

Deze percentages werken in verhouding door op de diverse budgetten van onze begroting. U kunt daarbij denken aan het subsidieplafond, de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen, het personeelsbudget, de belastingopbrengsten en de exploitatiebudgetten.

Wat is de grootste uitdaging?

U biedt in het vierde kwartaal een structureel sluitende programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 aan, aan de provincie. Dit is een belangrijk uitgangspunt van ons financieel beleid. Dit vraagt de provincie als financieel toezichthouder ook van u. Onder de huidige omstandigheden wordt dit een serieuze uitdaging. Zeker gezien de opgaves die op ons afkomen en die de koers van de gemeente zeker beïnvloeden. Dit vraagt keuzes! Keuzes die verder gaan dan alleen de horizon van de nieuw op te stellen programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023. De opgaves beschrijven we in het volgende hoofdstuk.

4. Onze opgaven

In hoofdstuk 2 lieten we de roos van leefbaarheid zien, en de diverse aandachtsgebieden die hier onderdeel van uitmaken. In dit hoofdstuk beschrijven we de opgaves die per aandachtsgebied op ons afkomen. Wat deze opgaves betekent voor ons als organisatie maakt ook onderdeel uit van dit hoofdstuk. Ook de regionale samenwerking komt hierbij aan de orde.

4.1 Openbare ruimte

Welke ontwikkelingen zien we?

Ruimte om te bouwen, versnelling van woningbouw is noodzakelijk. De woningbouw in de kernen stemmen we af op demografische ontwikkelingen en maatschappelijke behoeften. Dit houdt in dat we een betaalbaar en aantrekkelijk woonaanbod hebben voor iedere doelgroep. Op korte termijn versnellen we de woningbouw in balans met de leefbaarheid en het landschap. Dit geldt ook voor goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

We staan voor een aantal grote opgaven bij de inrichting van onze openbare ruimte. We vergrijzen en krijgen daardoor meer inwoners met een beperking. Om inwoners met een beperking ook vrij te laten bewegen in de openbare ruimte, is het nodig om belemmeringen weg te nemen.

Ook de klimaatverandering beïnvloedt de openbare ruimte. Maar ook voor het voorkomen van hittestress. We hebben meer groen in plaats van stenen nodig om extreme regenbuien op te vangen. En, het vraagt om aandacht voor biodiversiteit. De klimaatverandering heeft ook tot gevolg dat het groeiseizoen langer wordt. Kosten voor onderhoud van groen zullen daarmee stijgen. Voor het beheer van de openbare ruimte gaan we de effecten merken van wettelijke bepalingen, zoals het verbod op chemische middelen.

In de Omgevingswet is gezondheid een belangrijk thema. Dit heeft ook effect voor de inrichting van de openbare ruimte.

Specifiek zien we de volgende ontwikkelingen op ons afkomen:

1. Versnellen Woningbouw
Er is behoefte aan woningbouw op korte termijn voor verschillende doelgroepen.
2. Invoering Omgevingswet
Kijken naar wat kan! De omgevingswet vraagt ons inwoners en ondernemers te ondersteunen en te faciliteren waar het kan.. De rol van raad, college en organisatie wordt anders en dit vraagt een andere manier van werken. Participatie is daarbij belangrijk.
3. Overdracht Wegen Hoogheemraadschap
Het Hoogheemraadschap heeft als kerntaak het waterbeheer. De sub-taak wegenbeheer stoot zij af naar de gemeenten.
4. Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
De grote opgaven in de beschikbare ruimte nodigen uit tot een betere samenwerking met partijen.

Wat is de grootste uitdaging?

De uitdaging is het realiseren van de ambities voor het toekomstbestendig inrichten van de openbare ruimte. Specifiek voor bovenstaande ontwikkelingen geldt:

1. Om de ambitie van de raad waar te kunnen maken is een integraal plan nodig voor het versnellen van woningbouw.
2. Op 1 januari 2021 volgens de Omgevingswetgeving werken: de werkprocessen zijn aangepast en er is één digitaal loket voor de fysieke leefomgeving. De organisatie hebben we hierop aangepast. We zijn aangesloten op het digitale stelsel Omgevingswet

3. Op 1 januari 2021 zijn de wegen buiten de bebouwde kom van het Hoogheemraadschap overgedragen aan de gemeente. Het traject daar naar toe vraagt extra inzet om risico's zoveel mogelijk te beheersen. En, om een soepele overdracht onder passende voorwaarden mogelijk te maken.
4. Kwaliteitsverbetering bereiken: Dit bereiken we door slimmer, anders en meer samen te werken met beheerpartners en gebruikers van de openbare ruimte. Dit vraagt om anders te denken en stelt andere competenties. Prioriteiten kunnen gezamenlijk worden bepaald en is (zo mogelijk) financieel voordeel te behalen. Daarnaast wordt de maatschappelijke overlast zoveel mogelijk beperkt.

4.2 Zorg en Welzijn

Welke ontwikkelingen zien we?

We zien een aantal ontwikkelingen in Nederland die we ook in Medemblik terug zien. Deze zijn:

1. Het budget sociaal domein en met name jeugdzorg is structureel ontoereikend.
2. Er is nog geen ombuiging zichtbaar naar lichtere jeugdhulp of afname van het aantal cliënten.
3. Onze populatie vergrijsst en woont langer zelfstandig thuis. De druk op de Wmo neemt hierdoor toe.
4. Inzet op preventie is nodig om deze ombuiging en daarmee de transformatiedoelstellingen te halen.

Wat is de grootste uitdaging?

We zien uitdagingen die volgen op de (landelijke) ontwikkelingen. Deze zijn:

1. Het college wil realistisch begroten om zo aan de zorgvraag te kunnen blijven voldoen;
2. Met onze 4 sporen aanpak hebben we inzicht in de keuzes die gemaakt kunnen worden om te sturen op het tekort. Deze set aan samenhangende maatregelen hebben betrekking:
 - op inrichten van de toegang;
 - samenwerking met zorgaanbieders;
 - beleidskeuzes;
 - de interne organisatie en bedrijfsvoering.
3. De gemeentelijke speelruimte wordt ingeperkt doordat:
 - het open-einde regelingen Wmo en Jeugd betreffen;
 - we beperkte eigen beleidsvrijheid hebben;
 - de gemeente risicodragend is;
 - we onafhankelijke verwijzers jeugd hebben.
4. Inzet op preventie is nodig om transformatiedoelstellingen te halen. Inzet is blijvend en kost geld en capaciteit.
5. De reserve sociaal domein is halverwege 2020 leeg.

4.3 Duurzaam Medemblik

Welke ontwikkelingen zien we?

We dragen bij aan het tegengaan van de Klimaatverandering. Ook passen we de inrichting van ons landschap aan op de te verwachten gevolgen van de klimaatverandering. Dit zijn landelijke opgaves waar we als gemeente voor aan de lat staan. Dit vraagt het Rijk van ons. In het Pact van Westfriesland bevestigen we deze opgaves. Ook spreken we daarin uit dat we de opgaves samen met de Westfrieze gemeenten oppakken.

Wat is de grootste uitdaging?

Westfriesland heeft de uitdaging om te voldoen aan de eisen van het klimaatakkoord (1) en het deltaprogramma (2):

1. We dragen bij aan een CO₂-reductie van 49% in 2030.
2. We passen de inrichting van ons Westfrieze landschap aan op de te verwachten gevolgen van de klimaatverandering.

Onze gemeenschappelijke doelstellingen voor de regio zijn:

- 1a. Westfriesland energieneutraal, in 2040 klimaatneutraal;
- 1b. Bestaande bebouwing in 2040 afgesloten van het aardgas.
5. Westfriesland klimaatbestendig en waterrobuust ingericht in 2050.

Klimaatakkoord:

Komen we tot een afgestemde Westfrieze energiestrategie. Deze Westfrieze opgave maakt onderdeel uit van de Regionale energiestrategie (RES) Holland boven Amsterdam:

- de duurzame energieopwekking waarmee Westfriesland energieneutraal wordt in 2040;
- de Westfrieze verdeling van de collectieve warmtebronnen, als vertrekpunt voor de lokale transitievisie warmte;
- een Westfrieze (ondergrondse) infrastructuur energie en warmte;
- voldoende draagvlak voor en draagkracht bij inwoners en ondernemers en maatschappelijke instellingen om de transitie(s) te realiseren. Dit vinden we belangrijk. Draagvlak creëren we door zorgvuldige communicatie en participatie. Dit zijn onderwerpen die we ook lokaal gaan organiseren;
- vanuit de Regionale energiestrategie stellen we een Transitievisie Warmte op. Deze visie geeft aan welke wijken en bedrijfsterreinen de komende 10 jaren van het aardgas af gaan. Deze visie moet uiterlijk in 2021 zijn vastgesteld.

Deltaprogramma:

- Komen we met een overzicht van benodigde ruimtelijke maatregelen in Westfriesland, gebaseerd op een door u vast te stellen beschermingsniveau.

4.4 Economie

Welke ontwikkelingen zien we?

Economische ontwikkeling:

1. Medemblik kenmerkt zich als een agrarische gemeente. Daarnaast hebben we vooral midden en kleinbedrijven die ook verbonden zijn aan de agrarische sector. Ze verwerken producten of leveren aan de agrarische sector, vallen onder groothandel of transport. De belangstelling voor verduurzaming neemt toe. Meer bedrijven willen duurzame energie bijvoorbeeld door zonnepanelen bij hun bedrijf. Schaalvergroting en specialisatie vinden vooral plaats in de agrarische sector. Dit betekent minder maar grotere bedrijven op grotere kavels.
2. Door schaalvergroting en door het vestigen van nieuwe bedrijven is er behoefte aan meer personeel. Dit personeel moet ook gehuisvest worden.
3. Bij detailhandel is geen sprake meer van groei in winkelcentra. Dit komt door structurele landelijke ontwikkelingen zoals internet-winkelen, vergrijzing van het kooppubliek en winkeliers (als eigenaren van winkelpanden). Grenservaging tussen winkelen en horeca zijn ook van invloed op de winkelcentra van de gemeente. Het is de balans tussen leefbaarheid en levensvatbaarheid. Goede profilering en imago van winkelcentra worden belangrijker.
4. Duurzame economische ontwikkeling is belangrijk voor de leefbaarheid. Het gaat om het in stand houden van voorzieningen zoals recreatie, cultuur en winkels op bereikbare afstand. De opgave zit in het verduurzamen van werk-, winkel, recreatieve en verblijfsomgevingen. Dit naast werkgelegenheidsontwikkeling, zodat onze inwoners zelfstandig in hun bestaan voorzien.

Toerisme, recreatie en cultuur

1. Met het verbeteren van toeristische, recreatieve en culturele voorzieningen en het promoten daarvan, trekken we toeristen en bestedingen aan. Die op hun beurt ook voorzieningen in de kernen helpen behouden.

Wat zien we als de grootste uitdaging?

1. We willen onze inwoners die geen werk hebben helpen. Dit geldt ook voor mensen die willen wonen én werken in onze gemeente. Bijvoorbeeld door het stimuleren van bedrijvigheid en werkgelegenheid in onze gemeente. Maar ook door het bouwen van nieuwe woningen. We willen zowel een woon- en werkgemeente zijn. We vinden het belangrijk dat dit goed in evenwicht met elkaar is.
2. Ook voor bedrijven is personeel met de juiste kennis, kunde en ervaring een belangrijke factor voor een goed ondernemersklimaat met ruimte voor innovatie. We willen dit meer bij elkaar brengen. We gaan voor een leven lang leren door mensen op te leiden en om bedrijven bij elkaar te brengen
3. Met het verbeteren van (toeristische, recreatieve en culturele) voorzieningen en het promoten daarvan trekken we toeristen en bestedingen aan. Die op hun beurt ook voorzieningen helpen behouden.
4. Met goede huisvesting en voorzieningen op maat trekken we personeel (ook buitenlandse werknemers) aan voor bedrijven.
5. We werken samen aan hoofdogaven in lokale programma's naast regionale samenwerking. Dit stemmen we ook op elkaar af.

4.5 Kernen

Welke ontwikkelingen zien we?

Onze gemeente telt 17 mooie kernen met allemaal een eigen karakter. Deze kernen hebben als overeenkomst dat ze veel voorzieningen hebben. Deze dragen bij aan de leefbaarheid van de kernen. Denk daarbij aan voorzieningen zoals scholen, dorpshuizen, sportvelden, speelplaatsen en zwembaden, maar ook bedrijven en winkels. We voorzien dat deze onder druk komen te staan. Behoeften veranderen. We krijgen te maken met vergrijzing, ontgroening en arbeidsmigranten die blijven. Bovendien staan we voor gebouwenvraagstukken. De komende 8 jaar bereiken 15 accommodaties de leeftijd van 60 jaar. Wij willen onze kernen vitaal en leefbaar houden, ook voor toekomstige generaties. Dit vraagt om visie en durf. En, om inzet en initiatieven vanuit onze inwoners zelf.

1. Visie

Voor onze maatschappelijke voorzieningen en vastgoed in de kernen hebben we behoefte aan een langetermijnvisie. Over grote accommodatievraagstukken wordt nu op casusniveau besloten. Dit leidt tot zorgen over een evenwichtige besteding van de gemeentelijke middelen. Kunnen we alles (blijven) betalen? Onze gemeenschap heeft een omvangrijke portefeuille van maatschappelijk vastgoed. We hebben 17 kernen, met ca. 60 gebouwen met een maatschappelijke functie. Veel van de gebouwen dateren uit de jaren '60 en '70. We zijn nu 50 tot bijna 60 jaar verder. Wat willen we met deze gebouwen? Vervangen, renoveren of (voorlopig) niets doen?

2. Participatie

We voorzien in de behoefte aan andere vormen van participatie van onze inwoners. Voorheen was de gemeente vaak initiator bij veranderingen in de leefomgeving van inwoners. Voor het vitaal en leefbaar houden van de kernen is initiatief en inzet van inwoners nodig. Het is nodig om vooraf meer met elkaar in gesprek te gaan. Samen met inwoners, vanuit het gemeenschappelijke belang komen tot een visie op de leefbare kernen. En, samen komen tot concrete en realistische oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

3. Bouwprojecten accommodaties

We hebben een aantal grote bouwprojecten op stapel staan: zwembad Wervershoof, dorpshuis Abbekerk en drie scholen in de kern Medemblik. Zoals bekend, stijgen de bouwkosten fors. Dit kan van invloed zijn op de haalbaarheid van de ambities van deze bouwplannen.

Wat is de grootste uitdaging?

1. Langeretermijnvisie accommodatie- en vastgoedbeleid

We willen komen tot een visie voor het accommodatie- en vastgoedbeleid. Wat voor gemeente willen we zijn? Richtinggevende kaders maakt hier onderdeel van uit. Rekening houden met demografische ontwikkelingen, veranderende behoeften en passend binnen de budgettaire kaders. De uitdaging is om tot een beeld over de totale gemeente te komen, waaraan het gemeentebestuur en de inwoners zich verbinden. Deze visie reikt verder dan deze raadsperiode.

2. Participatie

Voor participatie zit de uitdaging in het ontwikkelen van nieuwe manieren van samenwerken met inwoners. Ook is kaderstelling op voorhand van groot belang om teleurstelling onderweg en aan het einde te voorkomen.

3. Vinden van structurele financiële middelen

Het vinden van voldoende middelen voor het realiseren van de grote projecten die op stapel staan is tenslotte een grote uitdaging.

4.6 Organisatie

Welke ontwikkelingen zien we?

Voor de organisatie is het een dynamische tijd. Om ons heen verandert de wereld razendsnel. Dit beïnvloedt onze organisatie en medewerkers. Dit is zowel een kans als een uitdaging.

We bereiden ons voor op een nieuwe omgevingswet. Deze wet brengt veranderingen met zich mee in processen, systemen en de manier waarop wij ons werk doen. Dit geldt ook voor de wijze waarop wij onze inwoners betrekken in ons beleid.

Digitalisering en automatisering maken dat we onze processen en werkwijzen steeds aanpassen.

Hiermee brengen we onze dienstverlening ook op een hoger plan.

Steeds meer vraagstukken beleggen we op regionaal niveau. Dit vraagt een betere organisatie op regionaal en lokaal niveau. En, daarmee dus ook een andere oriëntatie op de eigen autonomie. Dit alles in een arbeidsmarkt die schaars is. En, waarin wij als werkgever onderscheidend moeten zijn. Zo kunnen we de goede mensen aan ons binden.

Wat is de grootste uitdaging?

Intern werken we er aan om de basis weer op orde te krijgen. En, om aan te sluiten op de hiervoor beschreven opgaves. Verder investeren we in slimmer en beter werken. Het hier ruimte voor krijgen is nodig. Ruimte die ook geclaimd wordt voor het invullen van de hogere vraag door hoogconjunctuur en de forse ambitie die we als college en raad nastreven. Daarbij zien we de komende jaren een forse uitstroom van medewerkers als gevolg van leeftijd. Hier liggen risico's voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het wegvallen van jarenlang opgebouwde (lokale) kennis.